

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inserate) uredništvo in upravništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravništvo je v Ptuj v gledališkem poslopju. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vposlati.

Štev. 16.

V Ptuj v nedeljo dne 6. avgusta 1905.

VI. letnik.

Pravo človeško srce usmili se tudi živali.

Kdor pusti svojega otroka živino trpinčiti, pusti ga storiti prvo stopinjo na poti zločina.
Timoleon Riboli.

Na deželi ustanovi se skoraj vsak dan kako društvo, pevsko, bralno i. t. d. Kak namen pa imajo? Večinoma hujskarijo in da sejejo sovraštvo med obema narodoma. Nikjer pa se ne ustanovi društvo, katero bi imelo namen, da se usmili živine in da deluje, da ljudje imajo tudi za to usmiljeno srce.

Začnimo najpred s tem, da vcepimo mladini usmiljenje do vsega stvarjenega. Vsako surovost, hudo srčnost predočimo jim takoj v celi grdobin in svarimo jih, da še enkrat kaj takega ne storijo. Ne pustimo jih živali trpinčiti in naj bo ta še tako majhna in celo škodljiva, niti hrošča ali gosenice naj ne trpinčijo ampak če treba hitro uničijo.

Mnogo odraslih pravi, prej se ni treba za živino potegovati, dokler je še toliko ljudij, ki so bolj potrebni, da se jih kdo usmili ali da se kako društvo postavi nalogo, tem stan zboljšati. Pa ravno ti, ki tako govorijo, tudi za te ljudi tako malo storijo, kakor za živali. Kdor ima usmiljeno srce, pomaga, ker je sila pa ne vpraša, komu. Ravno ljubezen do živali bliža spet naše srce ljudem. Vsak človek naj bo varuh živali, katera tudi trpi pa nima nikake pravice. Mi mislimo, da so za nas tukaj in da smemo njimi storiti kaj čemo. Živali človeka ne potrebujejo, pač pa človek njih. Kako huda bi nam pela, če nebi bilo živali! Koliko imamo od njih, ki nam dajejo in mrtve vse dajo, da je ja naše življenje svetlejše.

Radi rečemo, žival nima pameti. Pa vendar jih dičijo take lepe čednosti, ki jih redko pri človeku najdemo. Pri njih najdemo ljubezen, zvestobo, velikodušnost, hvaležnost celo usmiljenost. Poglejmo si zvestobo psa, hvaležnost domače živine i. t. d.

Pa živali tudi mogokrat nevihto ali potres i. t. d. slutijo, česar nam ni dano. Nemirne so, v strahu tekajo sem in tja. Človek si tega prej ne more tolmačiti, dokler mu prikazen ne pove, to je bil vzrok. Kako nemirna je domača živina pred nevihto, kako letajo ptice in si iščejo varna zavetja, predno še se kak črn oblak pokaže. To tebi ni dano in vender hočeš duševno življenje živalim odreči in radi tega misliš, da smeš z njimi ravnati, kakor hočeš. Žival je čisto ko človek. Je in pije, spi, sanja se ji, postane stara, je boleznim podvržena čuti bolečine in veselje.

Zakaj se tedaj ne bi usmili teh stvari, ki se samo v tem od nas razločujejo, da ne znajo govoriti. Kako žalostno bi nam svoj stan tožile, ko bi imele zmožnost govorjenja. Kako žalostno bi nam pripovedovalo kljuse, kaj trpi od svojega surovega gospodarja, ptičica bi nam solznih očeš tarnala, da ji je poreden surov fant mladiče vzel. Star pes bi nam pravil, kolikokrat je rešil imetje svojega gospoda pred tatovi, kolikokrat mu je rešil celo življenje, v največji zimi čuval je hišo, na stare dni pa ga je odgnal.

Torej čuvaj živali, imej tudi za te usmiljeno srce. Pravičneš usmili se tudi živali so besede sv. zgodbe. Brani pa tudi živali drugih rečij ki jih trpinčijo, na pr. pred muhami, pred vročino, pred hudo zimo i. t. d. in plačilo za tvoje usmiljenje ne bo izostalo. Glej ustanovi društvo, ki bo imelo namen čuvati živali, ki bo se tudi za te polegovali, ki ne znajo

govoriti, drugače pa sò ravno take ko človek. Če pa že ne moreš ustanoviti društva, deluj sam v tem oziru. Posebno tvojim otrokom vcepi usmiljenje z živalmi in če bo otrok z živino lepo ravnal, bo tudi prijatelj človeštva. Če si pa učitelj, potem imaš veliko polje. Če si boš postavil nalogo, tako na srce učencev delovati, imel boš veselje, da od tvojih učencev nobeden ne bo pretepač, manje pa morilec. Kdor je z živino surov, nima tudi usmiljenega srca proti bližnjemu in o takem se ni čuditi, če danes ali jutri pride v zapor zaradi težke telesne poškodbe ali celo umora. Pa tudi častito duhovščino prosimo, da se pri pridigah za to poteguje, posebno duhovnikom istih krajev, kjer je ljudstvo znano kot suroveži. Na Angležkem, kjer je zibela začetka varovanja živali, obstoji lepa navada, katera naj bi se tudi pri nas vpeljala. 5. nedeljo po binkošti pridiguje se tam v čež 2000 cerkvah in kapelah dolžnost usmiljenja proti živalim. Prvokrat zgodilo se je to leta 1862., ko je kraljevska oblast se obrnila z to prošnjo na duhovščino. 510 duhovnikov je to takoj storilo. Pri nas na Avstrijskem so pridige v tem oziru nekaj neznane. Nekateri celo mislijo, da kaj tacega ne spada v cerkev. Mislimo pa, da je to zelo nabožno, če se ljudstvo z prižnice opominja naj bo usmiljenega srca proti vsaki stvari božji. Uvede naj se tedaj tudi pri nas ta lepa angleška navada po izreku Salomonovem (31, 8): „Odpri uste za mutce in za vse tiste, ki so zapuščeni.“

Štrajk črnih gospodov.

Sovraštvo zagriznjenih črnosuknežev proti naprednjakom vedno večje in večje postaja, vedno kaj novega iznajdejo, s čim mislijo naprednjakom na kak način škodovati ali jih vsaj jeziti. V Gospodarju čitamo, da so mašniki dekanata Velika Nedelja v uradni konferenci enoglasno sklenili, da od novega leta ne sprejmejo več uradnega lista c. kr. glavarstva v Ptuiju in sicer ker se uradni list tiska v tiskarni, v kateri izhaja „Štajerc“ in ker dobivajo župniki ta list pod nemškim naslovom. Ne vemo si je to „Gospodar“ zmislil ali so mu res to poročili gospodi črnosukneži, nekaj bo že na tem. Če bi se reklo, naj boj proti listu, ki je očitno proti veri, prav bi dali častiti duhovščini pa ustavljali se „uradnemu listu“, ki drugrega ne poroča nego v kužnih boleznih med živino, o prodaji zadolženih hiš i. t. d., je velika neumnost, neumnost in budalost kake so zmožni dan danes le še nekateri mašniki. Iz vsega je razvidno le sovraštvo proti naprednem glasilu proti „Štajercu“. Tega se bojijo, ta jim dela sive lasi in proti temu velja boj za obstanek, seveda za obstanek hujšakačev v črnih kutah. Piše uradni list kaj o „Štajercu“? Diši po „Štajercu“, ker se v isti tiskarni tiska? Briga vas gospodi kaj edina ptujška tiskarna tiska? Bi ta zamogli obstati, če bi samo uradni list tiskala v vašem duhu! V Maribor naj bi glavarstvo list poslalo tiskati, v Koroške ulice, v fabriko farških listov.

To bi Vam ugajalo! Pa tudi sovraštvo proti vsakaj je nemškega, kaže nam ta štrajk. Ker je nam nemški, ker se na mesto „župnik“ „Pfarrer“ naslov, zato dobijo krč naši debeli župniki v polnjaku podobnih vampih. Kaj za posledek naj to? Kam bo iz tega, kam boste z takim počenjem prišli!?! Ne dušni pastirji boste ljudstvo, ljudstvo bo vas poteptalo ko črva in klicalo „proč taki faršiki pridigujejo mir, sejejo pa sovraštvo.“

Sedaj pa hočemo tudi mi tako konferenco in reči, naprednjaki ne sprejmejo več uradnega mariborškega glavarstva, ker se v tej tiskarni tiska kjer se tiskajo „Naš dom“, „Gospodar“ i. t. d. sila farških gospodov. Naprednjaki imajo preje pravico to izreči, nego naši mašniki. Tiska gospoda Blanke-ta v Ptuiju je samo njegova lastna mariborška tiskarna v koroški ulici pa je fabrika farške stranke, je fabrika od koder pride toliko in smrada, da pač lahko zahtevamo, tam se uradni list ne sme tiskati. Kako veliko nedeljski farjiški uradni list bojkotirajo, tako naj bojkotirajo mariborški naprednjaki tamkajšnji uradni list. Proti listom, ki ga tiska nasprotna stranka, ki rada brcarje v žep vtakne za tisk, drugače pa pri vsaki priliki blati glavarstvo in uradnike. Denar jim daj osebno pa, ki jim ga daje, sovražijo. Fej, to je farizejsko to je prav jezuitsko. Poglejmo si pa duhovnike, ki „štrajkajo.“ Kričači so, seveda je nekaj mirnih, pa ti morajo po piščalki drugih plekati. Raje se na konferencah posvetujte, kaj da boste izrekli, ker vera vidno peša. V zadnjem škofovem pismu zahteva ta, da se vsake politike zdržujete in le klicu živite. Je to življenje, kako jo vaš svet zahteva? Pustite to farizejci, pustite sovraštvo mira to počenjenje. Vera naj vam bo vodilo ne politika in sovraštvo. Posebno pa diči sovraštvo naprednjakom dekana Cafa. Temu je vse kar je prednjaškega duha in vse kaj je malo nemškega v peti, ki ga ne pusti spati. Gospod Caf mi bomo ta trn izvlekli in postali boste čisto mirni, mirni, da se niti spominjati ne boste hoteli, da imeli trn v peti. Čudno se pa nam tudi zdi, da hujšakači ne poznajo višje oblasti. Milostivemu delajo ti duhovniki britke ure v tem žalostnem Narod gre črez narod in ravno duhovniki, pokol nasledniki Kristusovi, kateri imajo nalogo mir govoriti, sami delajo boj med ljudstvom. Ljudstvo že stoji, z kakimi sredstvi se pa ti v boj postavljajo? Zato jih zapušča posebno pa ker vidi da se ti ne držijo tega, kar pridigujejo. Postave imajo, jih ne držijo, strogo jim je od duhovske višje oblasti prepovedano se v politiko vtikati, pa vendar to rade rade. Kako srečno živeli bi, ko taki ne bi bili. Štovani kot nekdanji bili bi le dušni pastirji. Pa sami ljudstvo z svojim delovanjem od cerkve ganjajo in sami so krivi če vera peša. Vedno pridigujejo, vera peša, vera peša. Vprašajte iz politike ljudstvo, kdo je temu kriv. Kak odgovor boste duhovniki, ki so politični hujšakači so tega krivi. Duhovnik ni vreden, da stopi pri božjem opravilu.